

งานศิลปะล้ำค่า บนห้องอาหารเบญจรงค์

มาสเตอร์พีซ 'ตำนานบุญ'

งานศิลปะล้ำค่า บนห้องอาหารเบญจ มาสเตอร์พีซ ‘ตำนานบุญ



ประวัติศาสตร์อีกหน้า ‘ดุสิต

www.facebook.com/ScoopMati

ประชาชื่น

เสาเบญจรงค์ เวทีสำแดงงานชั้นครู

นาคนิมิตร สุวรรณกัญ ทายาทศิลปินชั้นครู เล่าถึงที่มาของผลงานภาพเขียนลายไทยของบิดาบนห้องอาหารเบญจรงค์ โรงแรมดุสิตธานี กรุงเทพฯ 50 ปีต่อมา คุณพ่อได้ใช้โอกาสยกย่องงานภาพ



www.facebook.com/ScoopMati

ประชาชื่น

อีกไม่ถึง 3 เดือน โรงแรมดุสิตธานี กรุงเทพฯ จะปิดตัวลงอย่างเป็นทางการ เพื่อเริ่มโครงการก่อสร้างใหม่ก่อนจะเปิดตัวอีกครั้ง 3 ปีข้างหน้า

ดุสิตธานี ถือเป็นตำนานโรงแรมหรูระดับ 5 ดาวของเมืองไทย ไม่เพียงเรื่องราวของหญิงเหล็ก ท่านผู้หญิงชนัตต์ ปิยะอุย ผู้บุกเบิกอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและโรงแรมที่โดดเด่นที่สุดของไทยเมื่อกว่า 50 ปีก่อน ความเป็นดุสิตธานียังอยู่คู่ประวัติศาสตร์เมืองไทยในทุกๆ ด้าน ทั้งสังคม เศรษฐกิจ การเมือง

ในแง่ของด้านสถาปัตยกรรม อาคารโรงแรมดุสิตธานีเป็นแลนด์มาร์กของเมืองไทยด้วยรูปแบบสถาปัตยกรรมทันสมัยแปลกตาสูง 23 ชั้น ปลายเรียวแหลมคล้ายยอดเจดีย์ ได้แรงบันดาลใจมาจากยอดพระปรางค์วัดอรุณราชวราราม กับการบริการที่เนียบทุกกระเบียดนิ้วสมกับเป็นโรงแรมระดับ 5 ดาว ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล

ห้องอาหารเบญจรงค์ เป็นอีกสิ่งที่เป็นความประทับใจของผู้ที่แวะเวียนเข้ามาใช้บริการที่นี่ นอกจากรสชาติและความประณีตบรรจงของอาหารไทยตำรับชาววังที่เน้นความร่วมมือสมัยมากขึ้น ที่ห้องอาหารแห่งนี้ยังซ่อนงานศิลปะล้ำค่าไว้ งานจิตรกรรมบนเสาใหญ่ 2 ต้นกลางห้องและบนผนังบริเวณช่องทางเดิน ฝีมือระดับปรมาจารย์เมืองไทย **"ท่านกฏ"** หรือ **ไพฑูริย์ สุวรรณภูมิ** จิตรกรหัวก้าวหน้าเมื่อ 50 ปีก่อน ศิษย์รุ่นแรกของอาจารย์ศิลป์ พีระศรี ผู้บุกเบิกการเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังขนาดใหญ่บนอาคารสถานที่ต่างๆ ที่ไม่เพียงแค่นิโบลสัตว์หาวของวัด

เสาเบญจรงค์ เวทีสำแดงงานชั้นครู

นาคนิมิตร สุวรรณภูมิ ทายาทศิลปินชั้นครู เล่าถึงที่มาของผลงานภาพเขียนลายไทยของบิดาบนห้องอาหารเบญจรงค์ โรงแรมดุสิตธานี ว่าเมื่อ 50 ปีก่อน คุณพ่อได้มีโอกาสฝากผลงานภาพเขียนลายไทย เพื่อตกแต่งเสานขนาดใหญ่ทั้ง 2 ต้นของห้องอาหารเบญจรงค์

"ความพิเศษของลวดลายจิตรกรรมไทยบนเสาทั้งสองต้นนี้ คุณพ่อใช้เวลาถึง 3 ปี ในการไปค้นคว้าหาข้อมูลที่วัดโพธิ์ เพื่อเรียนรู้เรื่องสี และลวดลายต่างๆ และได้ใช้เวทินี้เป็นจุดเริ่มต้นในการทำงานศิลปะไทยร่วมสมัย โดยนำสีสันใหม่ๆ มาใส่ในงานจิตรกรรมไทย ซึ่งตรงกับแนวคิดของดุสิตธานี ที่ต้องการสะท้อนความเป็นไทยแบบร่วมสมัย"

นับเป็นผลงานภาพจิตรกรรมไทยร่วมสมัยอันทรงคุณค่า เป็นประวัติศาสตร์หน้าหนึ่งของวงการศิลปะไทย ทั้งในเรื่องของแนวความคิด และการสร้างสรรค์ผลงาน ที่หลายฯ คนโดยเฉพาะเด็กรุ่นใหม่อาจจะไม่ทราบด้วยซ้ำว่า มีผลงานของท่านอยู่ในโรงแรมแห่งนี้

ด้วยเหตุนี้เมื่อถึงวาระที่อาคารแห่งนี้จะต้องทุบรื้อเพื่อย้ายไปอยู่ในพื้นที่ใหม่ ทางคณะผู้บริหารของ ดุสิต อินเตอร์เนชั่นแนล จึงมีความเห็นต้องกันว่าให้จำลองความเป็นห้องอาหารเบญจรงค์ไปอยู่ในพื้นที่แห่งใหม่ด้วย นับรวมถึงงานจิตรกรรมบนเสาใหญ่ 2 ต้น กลางห้องและบนผนังกำแพงที่มีพื้นที่ยาวกว่า 4 เมตร ของท่านกฏ

ทางด้าน **ปฐวิ ฉันทารมย์** ผู้ช่วยผู้จัดการใหญ่ ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่มของดุสิตธานี บอกเล่าถึงเรื่องราวของห้องอาหารเบญจรงค์ว่า "ดุสิตธานี กรุงเทพฯ เป็นโรงแรมแรกๆ ที่เปิดให้บริการห้องอาหารไทย ภายในห้องอาหารตกแต่งอย่างวิจิตรงดงามตามแบบศิลปะไทย ทั้งลายแกะสลักไม้ งานตกแต่งผนังด้วยไม้สัก และลายไทยที่บรรจงวาดตกแต่งรอบเสาและฝาผนัง



"คณะผู้บริหารนำโดยกรรมการ และประธานคณะที่ปรึกษาแนลจึงมีแนวทางที่จะใหม่ให้อยู่ในรูปแบบเดิม โดยมาเป็นนักศึกษาและค้นคว้าเพื่อรักษาไว้เป็นมรดกทางมออบคุณค่าทางจิตใจแก่ลูกเวลาที่ผ่านมา"

ปรากฏการณ์ใหม่

อำมฤทธิ์ ชูสุวรรณ อดีตและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา อาจารย์ของห้องอาหารเบญจรงค์ ครึ่งศตวรรษว่า เดิมทีศิลปะอาจจะมิใช่เขียนแต่ก็เป็นเท่านั้นเอง

แต่เมื่อ 50 ปีผ่านมาหรือท่านกฏ เข้ามาเขียนปรากฏการณ์อันหนึ่งที่โรงแรมที่เป็นผู้ใหญ่มิใช่ชื่อเสียง

"ผลงานนี้เป็นมาสแตร์ไม่ได้เป็นลายตามแบบชนเป็นชุดสีใหม่ ผมคุยกับลูกๆ นี่ที่เป็นไทยโทนและรูปแบบได้มาทำงานตรงนี้จึงเอาคต่างๆ มาทำงาน เป็นเส้นแบบประณีตแบบนั้นมาดกท่านกฏที่เสา 2 เสา และท่านเองกับสกุลช่างของท่านอดีตคนบดเคาะจิตรม. ศิลปากร บอกว่า แม้



ชุม



นัก 'ดุสิตธานี'

แต่งงานชั้นครู

เป็นชั้นครู เล่าถึงที่มาของผล
อาหารเบญจรงค์ โรงแรม
ได้ใจคุณพ่อคุณแม่



ประดับอาคารเอกชนเช่นนี้ที่เชื่อว่าไม่ได้มีแค่ท่านกนกคนเดียว แต่
ด้วยความที่ตัวผลงานปรากฏโดดเด่นและน่าสนใจ ฉะนั้น ผลงาน
ของท่านจึงควรค่าแก่การเก็บรักษา

"ชั้นใหญ่สุดก่อนท่านจะเสียชีวิตอยู่ที่โรงแรมโพธิ์ชัย ถนน
ราชดำริ ถ้ามองที่เพดานล๊อบบี้ตรงนั้นคืองานของท่านทั้งหมด
โรงแรมจนเต็มรพณ์อื่นด้วยเช่นกัน แต่ไม่ทราบว่ามันอยู่หรือเปลว"

งานชั้นครู

ชั้นครู เล่าถึงที่มาของผลงานเบญจรงค์ โรงแรม
มีโอกาสฝากผลงานภาพ
ทั้ง 2 ต้นของห้องอาหาร

บนเสาทั้งสองต้นนี้ คุณ
อมฤตที่วัดโพธิ์ เพื่อเรียน
ที่นี่เป็นจุดเริ่มต้นในการ
ๆ มาใส่ในงานจิตรกรรม
องการสะท้อนความเป็น

สมัยอันทรงคุณค่า เป็น
ทย ทั้งในเรื่องของแนว

ๆ คนโดยเฉพาะเด็กรุ่น
ท่านอยู่ในโรงแรมแห่งนี้

ต้องทุบหรือเพื่อย้ายไปอยู่
อินเตอร์เนชั่นแนล จึงมี

งอาหารเบญจรงค์ไปอยู่
กรรมบนเสาใหญ่ 2 ต้น

กว่า 4 เมตรของท่านกฎ
จัดการใหญ่ ฝ่ายอาหาร

เรื่องราวของห้องอาหาร
โรงแรมแรกๆ ที่เปิดให้

ตกแต่งอย่างวิจิตรงดงาม
ตกแต่งผนังด้วยไม้สัก

และฝาผนัง



อัมฤต ซูสุวรรณ

“คณะผู้บริหารนำโดยคุณชนินท์ โทณวนิก รองประธาน
กรรมการ และประธานคณะกรรมการบริหาร ดุลิต อินเตอร์
เนชั่นแนลจึงมีแนวทางที่จะตกแต่งห้องอาหารไทยในโรงแรมโมม
ใหม่ให้อยู่ในรูปแบบเดิม โดยได้รับเกียรติจากมหาวิทยาลัยศิลปากร
มาเป็นผู้ศึกษาและค้นคว้ากรรมวิธีการอนุรักษ์ผลงานอันทรงคุณค่า
เพื่อรักษาไว้เป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมไทยจากรุ่นสู่รุ่น และยัง
มอบคุณค่าทางจิตใจแก่ลูกค้าที่รักและผูกพันกับเบญจรงค์ตลอด
เวลาที่ผ่านมา”

ปรากฏการณ์ใหม่ ความร่วมสมัยบนชนบทไทย

อัมฤต ซูสุวรรณ อดีตคณบดีคณะจิตรกรรม ประติมากรรม
และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ
งานชุดสำคัญของอาจารย์ไพบูลย์ ซูวรรณกฎ หนึ่งในเอกลักษณ์
ของห้องอาหารเบญจรงค์ ที่อยู่คู่กับดุสิตธานี กรุงเทพฯ มาเกือบ
ครึ่งศตวรรษว่า เดิมทีศิลปะกับโรงแรมไม่เคยไปด้วยกัน โรงแรม
อาจจะมีการเขียนแต่ก็เป็นการจ้างเขียนมาประดับให้สวยงาม
เท่านั้นเอง

แต่เมื่อ 50 ปีผ่านมาโรงแรมดุสิตธานี ได้จ้างอาจารย์ไพบูลย์
หรือท่านกฎ เข้ามาเขียนลายเสาที่ห้องอาหารเบญจรงค์ ซึ่งเป็น
ปรากฏการณ์อันหนึ่งที่โรงแรมที่มีคนไทยเป็นเจ้าของและจ้างศิลปิน
ที่เป็นผู้ใหญ่มิใช่เพียง

“ผลงานนี้เป็นมาสเตอร์พีซหนึ่งของท่าน เพราะลวดลายบนเสา
ไม่ได้เป็นลายตามแบบชนบทไทย แต่เป็นลายที่ถูกออกแบบเส้นสี
เป็นชุดสีใหม่ ผสมผสานกับลูกชายท่านกฎ บอกว่า ท่านไปศึกษางานชุด
นี้ที่เป็นไทยโทนและรูปแบบของชุดสีนี้ที่วัดโพธิ์อยู่หลายปี และเมื่อ
ได้มาทำงานจริงนี่จึงเอาความรู้ที่ท่านได้จากการไปศึกษาดูตามวัด
ต่างๆ มาทำงาน เป็นเส้นทางที่ไม่เคยเกิดมาก่อน ใช้งานจิตรกรรม
แบบประณีตแบบนี้มาตกแต่งโรงแรม ฉะนั้น ความสำคัญของท่าน
ท่านกฎที่เสา 2 เสา และที่ผนังก็จะเริ่มตั้งแต่ตรงนั้นว่าความเป็น
ท่านเองกับสกุลช่างของท่านและลูกศิษย์ที่ปรากฏอยู่”

อดีตคณบดีคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์
ม.ศิลปากร บอกว่า แม้ว่าการเขียนงานจิตรกรรมไทยร่วมสมัย

ประดับอาคารเอกชนเช่นนี้ที่เชื่อว่าไม่ได้มีแค่ท่านกฎคนเดียว แต่
ด้วยความที่ตัวผลงานปรากฏโดดเด่นและน่าสนใจ ฉะนั้น ผลงาน
ของท่านจึงควรค่าแก่การเก็บรักษา

“ชั้นใหญ่สุดก่อนท่านจะเสียชีวิตอยู่ที่โรงแรมโพธิ์ชนัน ถนน
ราชดำริ ถ้ามองที่เพดานล๊อบบี้ตรงนั้นคืองานของท่านทั้งหมด
โรงแรมมณเฑียรท่านก็เคยเขียน แต่ไม่ทราบว่ายังอยู่หรือเปล่า
และยังมีอีกโรงแรมแถวราชดำริ” และว่า

ในความเป็นจริงการเขียนงานบนผนังมีอยู่ตลอด แต่เป็นการเขียน
ชั่วคราว หมายความว่าพอผ่านไประยะหนึ่งทางโรงแรมก็ลบเปลี่ยนเป็น
รูปแบบอื่น ซึ่งมีเป็นจำนวนมาก มีงานดีๆ อีกหลายชิ้นที่อยู่ในพื้นที่แบบ
นี้ไม่เพียงงานจิตรกรรมฝาผนัง อย่างประติมากรรมแบบบาโลว์ตาม
โรงแรม ก็มีศิลปินผู้ใหญ่มากมายที่ทำได้พอโรงแรมหมดยุคหายไป
งานเหล่านี้ก็หายไปด้วย คนที่ไปเจองานตามตลาดของเก่าถือว่าโชคดี

งานหินสุดสุดรียกเสาชาน 5 ต้นท่านกฎ

การอนุรักษ์งานจิตรกรรมบนผนังอายุถึงศตวรรษซึ่งเป็นผลงาน
ระดับบรมครูว่ายากแล้ว ที่ยากยิ่งกว่าคือมีโจทย์ของการขนย้ายไป
ยังสถานที่แห่งใหม่

โดยเฉพาะงานศิลปะอันล้ำค่านี้อยู่บนเสาชานขนาดใหญ่ที่เป็นฐาน
รองรับน้ำหนักอาคารที่มีความสูงถึง 23 ชั้น!

การทำงานครั้งนี้จึงต้องระดมผู้เชี่ยวชาญจากทุกสาขามาร่วม
กันวางแผนอย่างรัดกุม เพื่อให้การเคลื่อนย้ายงานศิลปะชุดนี้เป็น
ไปอย่างละมุนละม่อมที่สุด

“ต้องทำงานร่วมกันหลายฝ่าย” อาจารย์อัมฤตธิ์บอกและว่า
“ตอนนี้เรารวมกันหมด ฝ่ายอนุรักษ์ สถาปนิก รวมทั้งวิศวกร ทั้ง
ทีมของโรงแรมด้วยมาช่วยกันคิด เพราะมันเกี่ยวกับการรื้อโรงแรม
เริ่มต้นจากการท่อน้ำก่อน เพราะมันต้องรื้อจากชั้นบนลงมา จนถึง
ที่ห้องเบญจรงค์จึงจะตัดเสา 2 เสาออกได้ เนื่องจากเป็นเสาที่รับ
น้ำหนักตัวโรงแรม จะรื้อออกก่อนไม่ได้ ก็ต้องรื้อ”

นั่นหมายความว่าจะต้องรื้อการทุบหรือชั้นอื่นๆ ที่อยู่เหนือขึ้นไป
แล้วเสร็จลงเสียก่อน จนมาถึงชั้นซึ่งเป็นที่ตั้งของห้องเบญจรงค์
กระบวนการจัดการจึงเริ่มต้นขึ้น

“ขณะรื้ออาจจะมีการกระทบกระเทือนก็ต้องทำตัวล็อกกันไว้
และเมื่อถึงเวลาค่อยตัดออก ซึ่งคำนวณน้ำหนักแล้วแต่ละเสาน้ำ
หนักจะอยู่ที่ 5 ตัน เราต้องมีวิธีที่แนบเนียนหน่อย เอาไปเก็บ
รักษาพอถึงเวลาค่อยนำมาติดตั้งที่ห้องใหม่”

สำหรับสภาพของงาน ณ ปัจจุบัน อาจารย์อัมฤตธิ์บอกว่า เสีย
หายเพียงบางส่วนเพราะความชื้นจากพื้น มีการซ่อมและเปลี่ยน
ไปแล้วไม่มาก

ทีมทำงานต้องทำหลายอย่าง เมื่อโรงแรมปิดแล้ว ต้องก๊อปปี้
ลายทั้งหมด ถ่ายรูปเพื่อเก็บสีที่ถูกต้องไว้เป็นต้นแบบ เพื่อสำหรับ
ต้องซ่อมเมื่อชำรุด ก่อนที่จะห่อหุ้มหน้า โดยใช้กระดาษกาวที่ใช้ใน
การอนุรักษ์ หุ้มรักษาผิวหน้าไม่ให้กะเทาะออก และห่อวัสดุ ขณะ
เดียวกันก็ต้องควบคุมอุณหภูมิไม่ให้ร้อนเกินไปหรือแห้งเกินไป

จนกว่าจะกลับมาอีกครั้งในโฉมใหม่พร้อมกับการเปิดตัวของ
ห้องอาหารเบญจรงค์ในปี 2564